

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuju: Hedviga Kveder i Marija-Biserka Jerman

Konstruktivski sustavi od polistirena

Tvrtke Nova Chemicals i Dietrich Metal Frames sklopile su zajednički posao za razvoj konstruktivskih sustava od ekspaniranog polistirena i čelika. Smatraju da će novi sustavi imati prednost pred konvencionalnim drvenim konstruktivskim okvirima, zbog manjih troškova koji se odnose na zagrijavanje i hlađenje, poboljšane čvrstoće u nepovoljnim vremenskim uvjetima i otpornosti na termite.

M. B. J.

Kemira povećava kapacitete

Finska tvrtka Kemira povećava svoje kapacitete investicijom od približno 20 milijuna dolara u tvornicu mravlje kiseline u Oulu u Finskoj. Time će se proizvodnja ove kiseline u tvornici povećati za 25 kt, tj. na više od 100 kt godišnje. Kemira proizvodi mravlju kiselinu kao i derivate mravlje, propionske, octene i mliječne kiseline, koji se mnogo upotrebljavaju u industrijama hrane i krmiva.

M. B. J.

Nova primjena torcetrapiba

Tvrtka Pfizer registrira novu primjenu torcetrapiba kao samostalnog lijeka, koji se upotrebljava u terapiji srca za povišenje razine tzv. "dobrog kolesterola". Tvrtka je torcetrapib do sada razvijala isključivo u kombinaciji sa svojim lijekom protiv kolesterola Lipitorom, kojem patent istječe 2011. godine. Tvrtka smatra da kombinacija lijekova ima potencijale za revolucionarni tretman kardiovaskularnih bolesti. Kardiolozi smatraju da nema medicinskog razloga za kombiniranje lijekova. Pfizer razmatra sve mogućnosti torcetrapiba.

M. B. J.

Novi lijekovi u Italiji

Tvrtka Indena je angažirala najveću talijansku farmaceutsku tvrtku za razvoj i istraživanje Nerviano Medical Sciences da poveća razinu proizvodnje i razvije dva nova lijeka za predklinička i klinička ispitivanja. Indena je specijalizirana za proizvodnju biljnih ekstrakata. Sada je iz biljaka izolirala spojeve i razvila polusintetsku proizvodnju. Jedan je spoj tiokolhicijski dimer IDN 5404, koji djeluje na tumore otporne na cisplatin i topotekan. Drugi je IDN 5243, relaksant za tretman bolova u skeletnim mišićima.

M. B. J.

Kraton Polymers povećava kapacitete

Tvrtka Kraton Polymers proširuje kapacitete za proizvodnju nehidrogeniziranih stirenskih blok-kopolimera u tvornicama u Europi. Povećanje iznosi oko 20 kt godišnje.

M. B. J.

BASF povećava kapacitete za proizvodnju merkaptotetanolu

Tvrtka BASF povećava kapacitete za proizvodnju 2-merkaptotetanolu u svojoj tvornici u Ludwigshafenu, Njemačka. Povećanje iznosi oko 40 % na ukupno više od 10 kt godišnje.

M. B. J.

Dow i tehnologije za desalinizaciju

Tvrtka Dow Chemical želi pojačati svoje poslovanje u pročišćavanju voda. Zainteresirana je za tehnologiju desalinizacije morske vode tvrtke Zdd Inc., South Caroline, SAD. Ovaj proces kombinira membrane za reverznu osmozu i čelije za elektrodijalizu u proizvodnji vode i soli iz morske vode. Tehnologija eliminira skupo uklanjanje slane tekućine, koje je potrebno u drugim procesima. Dow već ima u posjedu kinesku tvrtku za obradu voda Zhejiang Omex Environmental Engineering, u Minneapolisu je proširio Filmtecove kapacitete za proizvodnju membrana za obradu voda i pribavio tehnologiju Filmteca za najveće svjetsko postrojenje za desalinizaciju u Ashkelonu, u Izraelu.

M. B. J.

Novosti u Basellu

Tvrtka Basell proširuje svoju proizvodnju polietilena na lokaciji Münchsmünster blizu Münchena, Njemačka, za 120 kt polietilena visoke gustoće godišnje. Svoju tvornicu polietilena kapaciteta 80 kt u Wesselingu blizu Collogne, Njemačka, rekonstruirala novim dizajnom reaktora Spherilene S single na 100 kt proizvodnje. Osim toga tvrtka Basell izdala je svoju licenciju za tehnologiju Spherizone Sinopec Tianjin Petrochemicala za izgradnju tvornice polipropilena kapaciteta 450 kt u Kini blizu Pekinga u mjestu Dagang u pokrajini Tianjin.

M. B. J.

Bayer povećava proizvodnju MDI-ja

Tvrtka Bayer povećala je proizvodnju metilen-difenil-diizocijana, MDI, u Krefeld-Uerdingenu, Njemačka, za 36 kt godišnje. Proširenje je omogućeno poboljšanjem procesa, što je Bayeru povećalo ukupni kapacitet za sirovine za poliuretane na više od milijun tona godišnje. U Shanghaiu Bayer gradi tvornicu MDI-ja kapaciteta 350 kt, koja će biti najveća te vrste na svijetu.

M. B. J.

SABIC Europe za polietilen

SABIC Europe je potpisao ugovor s njemačkom tvrtkom Uhde za izgradnju tvornice bimodalnog polietilena visoke gustoće, vrijedne 250 milijuna dolara, u Gelsenkirchenu u Njemačkoj. Tvornica kapaciteta 250 kt na godinu zamijenit će dosadašnje postrojenje na istoj lokaciji.

M. B. J.

Mogućnosti povećanja izvoza vojne industrije

Na sastanku ministra obrane Davora Božinovića i proizvođača vojne opreme i naoružanja raspravljene su mogućnosti povećanja izvoza budući da Hrvatska ima kontinuiranu vojnu proizvodnju. U 2010. godini proizvođači vojne opreme i naoružanja izvezli su robe u vrijednosti 667 milijuna kuna.

Doprinos reindustrijalizaciji Hrvatske očekuje se u razvoju vojne industrije. Izvaznu orijentaciju domaće vojne industrije poticat će MORH, Ministarstvo gospodarstva i Hrvatska gospodarska komora. Potreban je izlazak na specijalizirane vojne sajmove u inozemstvu. MORH namjerava izraditi plan razvoja Oružanih snaga RH

za sljedeće desetogodišnje razdoblje. Potrebno je zadržati stručne djelatnike za veće inozemne narudžbe.

Dobar izvozni rezultat mogla bi dati proizvodnja borbenih vozila u tvornici Đuro Đaković.

Hrvatsko članstvo u NATO-u olakšalo je nekim tvrtkama nastup na natječajima u državama članicama.

Novi katalog s ponudom hrvatske vojne industrije za 2011. godinu izdalo je Ministarstvo obrane. Uz pištolje i puške karlovačkog HS produkta u katalogu su navedeni brodovi Adria–Mara, vatrogasna vozila Dok-inga, specijalni prehrambeni proizvodi Atlantic Grupe, komunikacijska oprema RIZ-a itd. H. K.

Robna razmjena tijekom 11 mjeseci 2010. godine

U prvih 11 mjeseci 2010. godine prema podacima Državnog zavoda za statistiku ukupni je hrvatski izvoz iznosio 59,04 milijarde kuna, a to je 16,6 % više nego u istom razdoblju 2009. godine.

Ukupni uvoz iznosio je 100,3 milijarde kuna, što je 2,6 % manje nego 2009. godine. Pokrivenost uvoza izvozom ostala je na prosječnoj godišnjoj razini od 58,8 %.

Prema analizi Hrvatske narodne banke sredinom godine zauzavljen je trend smanjenja uvoza koji se bilježi od 2008. godine. Izvoz je bio veći nego u isto vrijeme 2009. godine.

Najznačajniji je bio izvoz medicinskih i farmaceutskih proizvoda, umjetnih gnojiva i električnih strojeva, aparata i uređaja. Zadržan je visok izvoz prometnih sredstava (brodova), naftnih derivata, kemikalija i kemijskih proizvoda, otpadnih metala i farmaceutskih proizvoda.

Najizraženiji uvozni trend bio je kod pogonskih strojeva i uređaja, određenih organskih kemijskih proizvoda kao i umjetnih gnojiva. Uvoz bilježi pad kod industrijskih strojeva, uvoza energenata, zemnog i industrijskog plina i električne energije.

U odnosu na isto razdoblje 2009. godine robni deficit smanjen je za 21,2 % zbog rasta izvoza od 16,6 % i smanjenja uvoza od 2,6 %. H. K.

Transformatori tvrtke Končar

Predsjednik Ivo Josipović prisustvovao je puštanju u probni pogon generatora za napajanje ispitne stanice u Energetskom transformatoru Končar. Razgledavao je također proizvodne pogone triju Končarovih tvornica: Energetski transformatori, Distributivni i specijalni transformatori i Mjerni transformatori, koji su za svoje proizvode dobili mnoge domaće i inozemne nagrade. U 2010. godini prihod od proizvodnje energetskih, distributivnih, specijalnih i mjernih transformatora iznosio je 2,1 milijardu kuna. Oko 90 % proizvodnje izvozi se u više od 100 zemalja.

U modernizaciju proizvodnih i ispitnih kapaciteta uloženo je 285 milijuna kuna od 2005. godine do 2010. godine. Puštanjem u pogon izvora napajanja ispitne stanice koristi se objekt koji je vrijedan 111,4 milijun kuna, a ubraja se u najsuvremenije ispitne laboratorije.

Proizvodni program Grupe Končar čine oprema i postrojenja za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, tramvaji, vlakovi, lokomotive i oprema za infrastrukturu željezničkog i cestovnog prijevoza, što je 85 % proizvodnje. U proizvodnju je uključena oprema za industriju, ICT, kućanski aparati itd.

Končar – Institut za elektrotehniku nositelj je razvoja. Među 4000 djelatnika je 19 doktora znanosti, 63 magistra i 782 zaposlenika s visokom, a 383 s višom stručnom spremom. H. K.

Podravka uspješno posluje

Podravka je u prvih devet mjeseci 2010. godine ostvarila operativnu dobit od oko 80 milijuna kuna. Taj trend se nastavio u zadnjem

kvartalu prošle godine. Prebrođen je minus od 400 milijuna kuna. Podravka ima stabilnu financijsku situaciju za iduće četiri godine.

H. K.

Komed – proizvođač sredstava za mikrobiološku kontrolu hrane

Željko Antun Kovačićek, hrvatski proizvođač sredstava za mikrobiološku kontrolu hrane, pića, krvi i sl., vlasnik je tvrtke Komed iz Brezja. Tvrtka je osnovana 1987. godine kao samostalni obrt.

Kovačićek je s kolegama razvijao proizvodnju različitih dijagnostička za mikrobiološke kontrole. Razvio je Hemosept – hemokulturu za kontrolu aerobnih i anaerobnih bakterija u krvi bolesnika čija je cijena 36 kuna po bočici, dok uvozne hemokulture koštaju 98 kuna. U početku je uvezio sirovine za pripremu mikrobioloških sredstava. Organizirao je humanitarne donacije za bolnice i prehrambenu industriju.

Razvoj je uglavnom usmjeravan na proizvodnju dijagnostičkih sredstava kako bi ispitni laboratoriji dobili gotove pripremljene podloge za ispitivanje.

Kapaciteti tvrtke su popunjeni. Kovačićek je nudio rješenja za proširenje proizvodnje u Hrvatskoj.

Tvrtka proizvodi četiri vrste Dip Slidea, tj. dijagnostičkog pribora kojim se s površine mesa i mlijeka odvajaju bakterije na posebne podloge, gdje se umnažaju i dokazuju. Potrebno je navesti jednostavni dijagnostički pribor za kontrolu urina Urobact. Tvrtka proizvodi hranilišta koja se upotrebljavaju za bakteriološku kontrolu pitkih voda, latex-testove za kontrolu streptokoka i ostalih bakterija kao i laboratorijske posudice i pribor.

Za uspješno poslovanje Kovačićek dobiva brojna priznanja svake godine, počevši od 1999. do danas, među kojima su nagrade za Poduzetnika godine, Prva hrvatska kuna kao i druge nagrade.

H. K.

Varteks prodaje nekretnine

Početkom 2010. godine Varteks je predstavio integralni plan poslovnog i financijskog restrukturiranja. Kako bi osigurao novac za poslovanje, Varteks prodaje dio robnih kuća i poslovnih prostora, U prodaji su Varteksove robne kuće u Varaždinu, Rijeci te poslovnih prostori u Puli, Daruvaru, Garešnici, Kutini i Ivancu. H. K.

Ekološko OPG pčelarstvo Krnić

Obitelj Krnić osnovala je ekološko OPG pčelarstvo 2002. godine koje ima pčelinjak s 50 košnica, punionicu meda, kušaonicu meda i proizvoda od meda.

Za proizvodnju eko-medu pčelinjak mora biti na ekološki čistom prostoru, na kojem ima nektara i peluda od netretiranog bilja i drveća. Košnice moraju biti izrađene od prirodnog materijala, a od bolesti i nametnika pčele se liječe i tretiraju prirodnim sredstvima i organskim kiselinama. Med se mora mikrobiološki analizirati s obzirom na rezidue antibiotika, teških metala i pesticida. Nadzorna stanica vrši kontrolu najmanje dva puta godišnje. Ovlaštena tvrtka za certificiranje izdaje znak Ekološki proizvod Hrvatske, koji je obitelj Krnić dobila 2003. godine.

Ekološko OPG pčelarstvo Krnić proizvodi 1500 do 1800 kilograma meda godišnje. Proizvodi se med sa sokom cikle i kupine, japanskom gljivom shiitake, zelenim vlatima pšenice i cimedom. Propolis, pelud, biljni sapuni s voskom i medom te matična mliječ također su dio proizvodne palete pčelarstva Krnić. Med se prodaje na OPG-u u Ozlju, sajmovima u Hrvatskoj i prodavaonicama zdrave hrane. H. K.

Hrvatski parketari na sajmu u Münchenu

Hrvatski parketari – Parketi Požgaj, DIN Novoselec, Pan, Parket, Drvoproizvod, DIP Karlovac, Lipa i Exportdrvo – kao drveni klaster organizirali su nastup na europskom sajmu za arhitekturu, graditeljske materijale i uređenje interijera Bau München. Prostor sajma je podijeljen prema vrstama materijala i tematskim područjima.

H. K.

Pala prodaja automobila

U Hrvatskoj je u prosincu 2010. godine prodano 3205 osobnih automobila, što je 5,7 % manje nego u studenom, a 1,4 % više nego u prosincu 2009. godine.

U 2010. godini prodano je ukupno 38 587 novih osobnih vozila, što je 14,1 % manje nego u 2009. godini.

H. K.

Lanxess povećava cijene željeznih oksida

Leverkusen – Koncern za specijalnu kemiju Lanxess, uz iznimku postojećih pogona, povećava cijene željezovih oksida za najmanje 110 eura po toni širom svijeta.

Glavni razlozi za to povećanje cijena su stalno povećanje cijena sirovina, energije i vozarina.

Pigmenti na bazi oksida željeza tvrtke Lanxess nude se na tržištu pod trgovačkim nazivima Bayferrox, Bayoxide i Colortherm i pokazuju prednost primjene u mnogim područjima kao npr. graditeljstvu, industriji boja i lakova kao i u industriji plastičnih masa, papira i tonera.

Lanxess, kao jedan od vodećih svjetskih proizvođača pigmenata na bazi oksida željeza opsežnom, inovativnom paletom proizvoda i postojanom proizvodnjom, koja zadovoljava rastuće potrebe globalnog tržišta ispunjava misiju izuzetne tehničke savjetodavne kompetencije.

H. K.

Lanxess povećava cijene ionskih izmjenjivača

Leverkusen – Lanxess, koncern za specijalnu kemiju, povećava širom svijeta cijene ionskih izmjenjivača na osnovi velikih troškova sirovina kao i povećanja izdataka za energiju i prijevoz. Peter Steglich, trgovački upravitelj poslovne jedinice Ion Exchange Resins, objavio je poskupljenje proizvoda tipa Lewatit i Ionac do 12 % u Europi, SAD-u i Japanu te do 15 % u svim drugim regijama, ovisno o specifičnim troškovima energije, sirovina i logistike u proizvodnji.

Novi proizvodi poslovne jedinice Ion Exchange Resins pružaju važan doprinos u industrijskoj obradi vode za pripremu živčnih namirnica i pitke vode kao i za proizvodnju izuzetno čiste vode te na primjer u sanaciji – odstranjivanju arsena. Opširne obavijesti o paleti ionskih izmjenjivača tvrtke Lanxess nudi internet.

Poslovna jedinica Ion Exchange Resins pripada segmentu Performance Chemicals tvrtke Lanxess i u poslovnoj godini 2009. ostvarila je promet od 1,53 milijardi eura.

H. K.

Lanxess preuzima DSM Elastomers

- Lanxess jača proizvodnu tehnologiju EPDM-kaučuka
- Važan korak za postizanje srednjoročno postavljenog cilja
- Buduća centrala EPDM-poslovanja planirana u nizozemskom Sittard-Geleenu

Leverkusen – Lanxess i nizozemski Royal DSM N. V. načelno su se dogovorili o prodaji DSM Elastomers njemačkom koncernu za specijalnu kemiju za 310 milijuna eura. DSM Elastomers proizvodi

pod trgovačkim nazivom Keltan, sintetski kaučuk etilen-propilen-dien-monomer (EPDM).

Kupovna cijena poslovanja DSM Elastomers je šest puta veća od očekivanog EBITDA-prometa za 2010. godinu. Lanxess financira preuzimanje iz tekućih sredstava, a u 2011. očekuje pozitivno poslovanje.

Očekuje se da će kupovni ugovor stupiti na snagu zaključenjem svih transakcija u prvim mjesecima 2011. godine.

“Radujemo se da će tvrtka Lanxess izraziti dobrodošlicuiskusnom EPDM-timu segmenta DSM s perspektivom izgradnje modernog DSM-EPDM-postrojenja”, objašnjava Axel C. Heitmann, upravitelj tvrtke Lanxess AG. “Kupnja DSM-poslovanja predstavlja važan korak na našem putu u ostvarenju EBITDA od oko 1,4 milijarde eura u 2015. godini”.

Feike Sijbesma, CEO/predsjedavajći DSM-uprave je izjavio: “Prodajom DSM Elastomers kompletirana je naša vizija za 2010. godinu prema strategiji kojom postajemo poduzeće fokusirano na “Life Sciences” i “Material Sciences”. Ta transformacija pokazat će se našim dioničarima i suradnicima kao pozitivne odluka. DSM je time ušao u novo razdoblje, koncentriran na rast i bolje prinose uz poboljšanu kvalitetu rezultata s pouzdanjem da će se srednjoročni ciljevi ostvariti”.

DSM Elastomers sa sjedištem u Sittard-Geleenu zapošljava oko 420 djelatnika širom svijeta. Procjenjuje se da je poslovanje u 2010. godini postiglo promet od oko 380 milijuna eura. DSM koristi u Sittard-Geleenu (Nizozemska) EPDM-postrojenje godišnjeg kapaciteta od 160 000 tona. Drugo EPDM-postrojenje godišnjeg kapaciteta 40 000 t nalazi se u Triunfu, Brazil. Lanxess namjerava centralu kombiniranog EPDM-poslovanja smjestiti u Sittard-Geleenu.

Poslovno područje Technical Rubber Products (TRP) tvrtke Lanxess, koje vodi Günther Weymans, distribuira svoje EPDM-proizvode pod trgovačkim nazivom Buna EP. Lanxess je do sada proizvodio EPDM na lokacijama Marl, Njemačka i Orange, SAD, s ukupnim godišnjim kapacitetom od 120 000 tona.

Očekuje se da će globalno tržište kaučuka za EPDM u idućih deset godina porasti. Tome će pridonijeti ponajprije rastuća potražnja u Kini i Brazilu.

U okviru transakcije Lanxess će pojačati vlastitu tehnološku bazu. Koncern time po prvi put dobiva pristup ACE-tehnologiji. Tu će DSM u velikom dijelu implementirati u svojem pogonu u Sittard-Geleenu. U usporedbi s uobičajenim tehnologijama ACE smanjuje troškove energije i proizvodnje za EPDM i istodobno proširuje mogućnosti primjene kaučuka. Lanxess će evaluirati prijelaz svojih postrojenja na ACE-tehnologiju.

Werner Breuers, član predsjedništva, potvrdio je: “Naši kupci će imati korist od proširene palete naših novih EPDM-proizvoda”.

EPDM će se ponajprije upotrebljavati u automobilskoj industriji, ali i pri modifikaciji plastičnih masa, u industriji žica i kablova, graditeljstvu kao i u proizvodnji aditiva za ulja. Materijal se odlikuje vrlo malom gustoćom, dobrom stabilnošću s obzirom na toplinu, oksidaciju, kemikalije i atmosferilije kao i dobrom električnom izolacijom.

Paleti poslovnog područja TRP ubrajaju se polikloropren-kaučuk (CR), hidrirani nitril-kaučuk (HNBR), etilen-vinil-acetat-kaučuk (EVM) i nitril-kaučuk (NBR). TRP pripada segmentu Performance Polymers tvrtke Lanxess koji je u 2009. godini postigao promet od 2,4 milijarde eura. Osim u Marlu i Orangeu to poslovno područje ima proizvodne pogone u Leverkusenu, Dormagenu (Njemačka) kao i u La Wantzenau (Francuska). U ovoj djelatnosti zaposleno je oko 1000 suradnika.

H. K.